

Η λιθιά ως λειτουργικό γλυπτό

written by Δημήτρης Λεβέντης | 31.01.2019



Ελκυστική μέσ' την υπέρτατη απλότητά της, ακραία απόλυτη στην ανισόμετρη «χωνευτή» εκτέλεση της εγκεφαλικής κατασκευής, σχεδόν αιθέρια άρατη τούτη η σκάλα – τμήμα του τειχίου στα Βλαχάτικα των Συνιών, αποτελεί ένα από τα αρχιτεκτονικά αξιοθέατα του νησιού.

Μόνο στο Κάντοβαν της Περσίας, που είναι όλο λαξευμένο σε ηφαιστειακό βράχο, βρίσκει κανείς παρόμοια σύλληψη και προσαρμοσμένη λύση. Ίσως και κάποιες παραλλαγές σε κάποια τμήματα του βράχου του Μπονιφάτσιο, στην Κορσική. Υπάρχουν και σε δύο τρία άλλα σημεία του Βορρά και στους Βαρυπατάδες, παρόμοιες τεχνικές λύσεις, αλλά αυτή υπερέχει.

Δεν είναι σκάλα λαξευμένη στο βράχο, όπως αυτές της Ακροναυπλίας των Μετεώρων, της Αμοργού ή με πακτωμένα σκαλιά σε πρόβολο, όπως στην Άνδρο και το Αιγαίο ή ακόμα κτιστή «γεμάτη» απ' αυτές που ανέβαιναν στο πάνω επίπεδο και υπάρχουν σε κάποια από τα ορεινά μας χωριά. Σε αυτές ο τεχνίτης έπρεπε να ακολουθήσει μια διαδρομή και τυφλά ή σχεδιασμένα την εύρισκε.

Εδώ, πρόκειται για αρχιτεκτόνημα. Μ' ένα ανεπαίσθητο σπάσιμο, αποδίδει τη σκάλα

σε χρήση, δίχως να χαλάσει την υφή του ψηλού τοιχείου που πατάει πάνω στον βράχο, δηλαδή έσπασε την περασιά, έσπασε την μονότονη επιφάνεια με μια αριστουργηματική κίνηση, βυθίζοντας την επιφάνεια που ορίζεται από το ανάπτυγμα της σκάλας, χωρίς να χαλάσει την εξωτερική περασιά της ξερολιθιάς με τους διαλεχτούς συνδυασμούς μορφών και όγκων.

Το πνεύμα της λύσης αυτής, ακόμη και σε κατασκευή από μπετόν, ομορφαίνει το αισθητικό και λειτουργικό αποτέλεσμα. Δε θα το δείτε όμως σχεδόν πουθενά κι ας είναι απείρως πιο εύκολο. Σκοντάφτει η εξέλιξη της λύσης του εξαιρετικού τεχνίτη στην άρνηση καλουπατζήδων και ιδιοκτητών για τη δυσκολία τάχατες της κατασκευής και του κόστους της.